

เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีหลายระดับ ทั้งระดับมัธยมศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา และอุดมศึกษา แต่งานวิจัยเหล่านั้นจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไป คือ

ระดับมัธยมศึกษา มุ่งวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยทั่วไป กิจกรรมเสริมหลักสูตร เฉพาะวิชาที่น้อยมาก โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย จะมีการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน และพาดพิงถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรบ้าง แต่ยังไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยเฉพาะ

ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา และอุดมศึกษา ก็จะอยู่ในรูปของการศึกษา กิจกรรมนิสิตนักศึกษาโดยส่วนรวม การวิจัยเฉพาะวิชาที่น้อยมาก และวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาโดยตรงก็ไม่มีเช่นเดียวกัน

ผู้วิจัยขอสรุปแนวความเห็น และผลการวิจัยของวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

ระดับมัธยมศึกษา

ในปี 2506 สุนทร โคตรบรรเทา¹ ได้ศึกษา "เรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนครและธนบุรี" โดยสำรวจกิจกรรมที่จัด

---

¹สุนทร โคตรบรรเทา, "การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506), (อัครสำเนาะ).

วิธีดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค ตลอดจนสำรวจทัศนคติของครูและนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมของโรงเรียนด้วย ผลของการวิจัยพบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ ได้แก่ สถานักเรียน และชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ ชุมนุมทางวิชาการที่โรงเรียนต่าง ๆ จัดตั้งกันมากที่สุด คือ ชุมนุมวิทยาศาสตร์ รองลงมาคือ ชุมนุมภาษาไทย และชุมนุมภาษาอังกฤษ นอกนั้นจัดพอสมควร การดำเนินงานของชุมนุมต่าง ๆ ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหาร มีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา บางชุมนุมสมาชิกต้องเสียเงินเข้าเป็นสมาชิก การวางระเบียบการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมยังไม่รัดกุมนัก สมาชิกบางส่วนยังไม่สนใจเต็มที่ เพราะไม่ค่อยทราบจุดมุ่งหมายและประโยชน์ที่ได้รับ อาจารย์ที่ปรึกษายังไม่อาจทำหน้าที่ได้ดีพอ เพราะมีภาระงานต่าง ๆ อยู่มาก ปัญหาและอุปสรรคนั้นได้แก่ ขาดความร่วมมือจากสมาชิกและอาจารย์ที่ปรึกษา เงินไม่เพียงพอ สถานที่ไม่อำนวย มีเวลาจำกัดและไม่แน่นอน เพราะทำให้ไม่สะดวกแก่ครูและนักเรียนที่จะมาร่วมกิจกรรม

ในปีเดียวกัน ทองสุข รัตนศรีวงศ์² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงการจัด ชนิดของการจัด ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนทัศนคติของนักเรียนและครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต่าง ๆ จัดกิจกรรม 2 ประเภท คือ สถานักเรียน และชุมนุมต่าง ๆ สถานักเรียนนั้นยังไม่ได้จัดแพร่หลาย ส่วนการจัดชุมนุมมีจัดกันมาก รวมทุกโรงเรียนได้ 28 ชุมนุม ชุมนุมภาษาไทยเป็นชุมนุมที่นักเรียนเข้าร่วมเป็นสมาชิกมากเป็นอันดับที่ 4 การดำเนินการจัดกิจกรรม และทัศนคติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม สรุปได้ว่าครูใหญ่ส่วนมากให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดกิจกรรม แต่ครูใหญ่ยังขาดความรู้ความชำนาญในการดำเนินงาน ส่วนนักเรียนได้ให้ความสนใจร่วมมือและรู้จักเลือกเข้าเป็นสมาชิกชุมนุมที่คิดว่าเป็นประโยชน์ การดำเนินงานของชุมนุมนั้น คณะกรรมการ

²ทองสุข รัตนศรีวงศ์, "ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506) (อัคราเนา).

และสมาชิกทุกคนร่วมกันทำงานโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา เวลาในการจัดกิจกรรมจะจัดหลังเลิกเรียน ครูส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมยังมีน้อย ควรเพิ่มให้มากขึ้น ปัญหาของการจัดกิจกรรมคือ ความรู้ ความเข้าใจ ด้านกิจกรรมไม่เพียงพอ ขาดความร่วมมือและความชำนาญ มีปัญหาด้านการเงิน เวลา สถานที่ และตัวบุคคล ตลอดจนผู้ให้ความสนับสนุน ขาดการแนะนำและการวางแผนที่ดี การแบ่งงานไม่ทั่วถึงและไม่มีการบันทึกผลงานไว้

ในปี พ.ศ. 2508 เบญจมาศ เพิ่มสุขศรี³ ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนครและธนบุรีที่มีต่อกิจกรรมนอกหลักสูตร รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสนใจการจัดกิจกรรมพอควร การดำเนินงานตลอดจนการจัดกิจกรรมยังไม่ไถ่ดี เพราะมีปัญหา ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้เห็นคุณค่าช่วยการให้ความรู้แทรกอยู่ด้วย ควรจัดให้สนุก และสม่ำเสมอ เวลาในการจัดควรเป็นวันหยุด การจัดนั้นควรให้นักเรียนจัดเอง และครูเป็นผู้แนะนำ ควรมีการศึกษานอกสถานที่บ้าง เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ ควรมีกรรมการประจำทุกชุมนุม ควรมีเงินช่วยในการจัดพอควร และควรเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมบ้าง

ในด้านความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น วดี ปัทมลิขิตสกุล⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย" ในปี พ.ศ. 2511 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความสนใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

³ เบญจมาศ เพิ่มสุขศรี, "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนครและธนบุรีที่มีต่อกิจกรรมนอกหลักสูตร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511) (อัครสำเนา).

⁴ วดี ปัทมลิขิตสกุล, "การสำรวจความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511) (อัครสำเนา).

ในด้านความเป็นสมาชิกชุมนุม การดำเนินงาน เวลา ความร่วมมือ และความต้องการจากการรวมกิจกรรม ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ ผู้ที่สมควรจัดกิจกรรม ผลงานของชุมนุมที่ได้ทำไปแล้ว รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนมากสนใจในการเข้าเป็นสมาชิกชุมนุมต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน โดยสมัครเข้าเป็นสมาชิกชุมนุมหนึ่ง ๆ ได้เพียงเทอมละ 1 ชุมนุม เวลาที่ใช้จัดกิจกรรม คือ เวลาหลังเลิกเรียน สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในด้านการบริหารงาน ผู้ที่ช่วยดำเนินงานจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ ครู อาจารย์ และนักเรียนช่วยกันจัด ความร่วมมือของครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ตลอดจนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรดีพอควร ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า ควรพยายามให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง และเป็นไปตามความสนใจของนักเรียน ครูไม่ควรให้นักเรียนขาดเรียนเพื่อใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมควรวางแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น เรื่องการเงิน อุปกรณ์ โรงเรียนควรแถลงความมุ่งหมาย วิธีการจัดให้นักเรียนทราบ และไม่ควรให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากเกินไป

ในปี 2514 พูนศิริ เจริญพันธ์⁵ ได้วิจัยเกี่ยวกับความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรเช่นกัน โดยศึกษาเรื่อง "ความสนใจของนักเรียนสตรีศรีสุริโยทัยที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร" ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่โรงเรียนจัดมี 2 ประเภท คือ สภานักเรียน และชุมนุม ชุมนุมที่จัดมี 22 ชุมนุม ชุมนุมภาษาไทยเป็นชุมนุมที่มีสมาชิกมากเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือภาษาอังกฤษ การดำเนินงานของชุมนุมนั้น การรับสมัครยังไม่มีกฎข้อบังคับเฉพาะ จัดไปตามสบาย อาจารย์หัวหน้าวิชาเป็นผู้ดำเนินการ และริเริ่มในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าควรให้อาจารย์และนักเรียนร่วมกันดำเนินงาน โดยมีอาจารย์เป็นผู้แนะนำ ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือนักเรียนไม่ให้ความสนใจ

⁵พูนศิริ เจริญพันธ์, "ความสนใจของนักเรียนสตรีศรีสุริโยทัยที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514) (อัครสำเน).

ในกิจกรรมเสริมหลักสูตรเท่าที่ควร เพราะผู้ริเริ่มไม่ใช่นักเรียน จึงปรากฏว่ามีนักเรียนหลายคนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของชุมนุมใดเลย เวลาในการจัดทางโรงเรียนจัดกิจกรรมในวันหยุด นักเรียนส่วนมากต้องการพักผ่อน และมีเวลาทำการบ้าน ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรมีการแก้ไขด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ความร่วมมือจากครูอาจารย์ ความร่วมมือจากสมาชิก วิธีดำเนินงานของคณะกรรมการ เวลา การเงิน และสถานที่

เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ในปี 2517 สุภาพ สัตยานนท์⁶ ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปีการศึกษา 2517 โดยศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ประเภทของกิจกรรมที่จัดอยู่มี 8 ประเภท คือ ชุมนุมทางวิชาการ ชุมนุมเกี่ยวกับการบริการสังคม นิทรรศการ การอภิปราย การศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมเกี่ยวกับการประชุม สภานักเรียน และการทำหนังสือพิมพ์โรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนจัดกิจกรรมได้พอเหมาะ การดำเนินงานในการจัดกิจกรรมนั้น ผู้ริเริ่มเป็นอาจารย์และนักเรียนร่วมกัน ส่วนผู้คิดริเริ่มในการจัดกิจกรรมของชุมนุมต่าง ๆ เป็น ครูอาจารย์ และสมาชิกทุกคน การเข้าเป็นสมาชิก นักเรียนคนหนึ่งอาจเป็นสมาชิกได้หลายชุมนุม ไม่มีการบังคับ ส่วนใหญ่เข้าเป็นสมาชิกคนละ 3 ชุมนุม และยังมีนักเรียนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชุมนุมใดเลย เวลาที่ใช้ในการจัดส่วนใหญ่จัดในเวลาเรียน แต่นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดในวันหยุด เงินที่ใช้ได้จากงบประมาณเพียงส่วนน้อย นอกนั้นได้จากการหารายได้ เช่น จัดฉายภาพยนตร์ ขายหนังสือ จัดแสดงดนตรี เป็นต้น นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นน่าสนใจพอสมควร ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับส่วนใหญ่คือ ช่วยก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูอาจารย์ นักเรียน และช่วยให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

⁶สุภาพ สัตยานนท์, "ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปีการศึกษา 2517" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517) (อักษรสืบค้น).

ช่วยให้เกิดความสนุกสนาน ชอบกพรองและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดคือ เวลาในการจัดกิจกรรม น้อยและนักเรียนไม่ใคร่รวมกิจกรรมทุกคน นักเรียนส่วนใหญ่เสนอแนะว่าควรปรับปรุง กิจกรรมให้น่าสนใจกว่านี้ จัดการศึกษาออกสถานที่ใหม่มากขึ้น ให้สมาชิกทุกชั้นได้รวมกิจกรรม และแสดงความคิดเห็น ควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ควรจัดกิจกรรมในวันหยุดหรือ ตามความเหมาะสม การจัดกิจกรรมทุกครั้ง ควรแจ้งวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับ ควรมีงบประมาณและมีเครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดด้วย

นอกจากจะมีการวิจัยค้นคว้ากิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยทั่วไปแล้ว ยังมีบางคนที่สนใจ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเฉพาะวิชา เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ส่วน วิชาภาษาไทยยังไม่พบว่ามี การวิจัยเรื่องนี้โดยตรงเลย อย่างไรก็ตามเนื่องจากเป็น กิจกรรมเสริมหลักสูตรทางวิชาการ ผลการวิจัยย่อมเป็นประโยชน์ที่จะนำมาพิจารณา ผู้วิจัย จึงใคร่เสนอผลการวิจัยกิจกรรมเสริมหลักสูตรเฉพาะวิชาในระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

ปี 2504 ปรีชา ชมโท⁷ ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิทยาศาสตร์ ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนครและธนบุรี จำนวน 15 โรงเรียน โดยใช้การ สัมภาษณ์ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และใช้การสังเกตด้วยตนเอง ผลของการศึกษาทำให้ทราบว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพิ่งจะได้รับความสนใจในปี พ.ศ. 2502 นี้เอง คือตั้งแต่จัดตั้งชุมนุมวิทยาศาสตร์แห่ง ประเทศไทยขึ้น การจัดกิจกรรมชุมนุมนี้ได้รับความสนใจจากนักเรียนพอควร แต่ก็พบว่ามี ปัญหาบางประการ เช่น ครูผู้สอนเห็นว่ากิจกรรมทำให้นักเรียนเสียเวลาเรียน ขาด อุปกรณ์และสถานที่ มีอุปสรรคทางด้านการเงิน มีอุปสรรคเรื่องเวลาที่จะจัดกิจกรรม

เป็นที่ทราบแล้วว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะทองส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นให้ดีขึ้น คุ้ม จึงควรมีผู้สนใจศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับผลการเรียนของนักเรียน เช่น

⁷ปรีชา ชมโท, "การสำรวจการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร" (วิทยานิพนธ์ปริญญา บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2504) (อักษราเนา).

ในปี 2513 ยุทธวีรวัลย์ วนิชจินดา^๘ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษากับผลสำเร็จในวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม" สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาถึงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม และหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ครูมัธยมจัดส่วนมาก ได้แก่ การให้นักเรียนติดตามความเคลื่อนไหวประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิหุญ โทรทัศน์ จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ เกี่ยวกับสังคมศึกษา และชาวสำคัญ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ส่วนความสัมพันธ์ที่สัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษากับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน มีความสัมพันธ์เป็นบวก แสดงว่าการรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษามีผลต่อการเรียนวิชานี้มาก นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นภายในโรงเรียน จัดหาอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษา ปรับปรุงห้องสมุด จัดตารางเรียนให้ที่ สนับสนุนการจัดชุมนุมต่าง ๆ รวมทั้งการให้บริการอำนวยความสะดวกโดยทั่วไป ครูควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมความมั่นใจ มีการจัดกิจกรรมช่วยสำรวจความถนัด ใหญ่จัดการทำงานร่วมกัน มีการศึกษานอกสถานที่ ให้นักเรียนฝึกฝนความรับผิดชอบในการเดินทาง ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือ โดยส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน ผู้วิจัยได้เสนอแนะแก่สถาบันฝึกหัดครูในฐานะที่สถาบันฝึกหัดครูเป็นผู้ผลิตครูในสาขาวิชาต่าง ๆ ออกมารับใช้ชุมชนว่า ควรจัดให้มีกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ให้นักศึกษาค้นคว้าได้เห็น ได้ทดลองปฏิบัติเพื่อจะได้นำมาเป็นตัวอย่างในการนำไปปฏิบัติเมื่อจบการศึกษาแล้ว และควรแทรกวิธีจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาต่าง ๆ ลงในวิชาเฉพาะ

^๘ ยุทธวีรวัลย์ วนิชจินดา, "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผลสำเร็จในการเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตแผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513) (อัครสำเนา).

เพื่อให้สันนิษฐานได้เกิดความรู้ ความคิด และเป็นแนวทางค้นคว้าไปปฏิบัติต่อไปได้
ในปี พ.ศ. 2517 ศิรินันท์ ศรีอุทอง⁹ ก็ได้ศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่าง
กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ศึกษาตอนปลาย"

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
วิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรม
เสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความรู้
ในหลักสูตร อันจะเป็นผลดีต่อแผนการศึกษาระดับชาติ

ผู้วิจัยได้ส่งการสอบถามไปยังครูสอนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 35 คน
และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพ
มหานคร 8 โรงเรียน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เป็นร้อยละ เพื่อศึกษาถึงกิจกรรม
เสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ครูในโรงเรียนต่าง ๆ นิยมปฏิบัติ ส่วนแบบสอบถามของ
นักเรียนได้นำมาคิดคะแนนในการรวมกิจกรรม เพื่อหาความสัมพันธ์กับคะแนนสอบประจำ
ภาคกลาง วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณออกมาเป็นค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

ผลการวิจัยปรากฏว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ครูนิยมจัดส่วนมาก
คือ ให้นักเรียนอ่านนิยายสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ การจัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ
เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา และข่าวสำคัญ รวมทั้งการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ส่วน
ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา กับ-

⁹ศิรินันท์ ศรีอุทอง, "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517) (อัครสำเนา).

สัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเมื่อแยกตามแผนกวิทยาศาสตร์และศิลป์แล้ว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้เท่ากับ -0.009 และ 0.001 ตามลำดับ ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ $.05$ แสดงว่าการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะแก่สถาบันฝึกหัดครูว่า ควรจัดให้มีวิชาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (Student Activity Program) ไว้ในหลักสูตรของสถาบัน และต้องเน้นให้นักศึกษามองเห็นว่าการจัดหรือการเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นหน้าที่ประการหนึ่งของครู และมีความสำคัญเท่ากับการสอนเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน

สำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยนั้น อรสา เจนพนัส¹⁰ ได้ทำการศึกษาไว้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจวิธีสอนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนคร" เมื่อปี 2508 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจวิธีสอนวิชาวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญเกี่ยวกับ วิธีสอน การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม การวัดผลวรรณคดีไทย และปัญหาต่าง ๆ ที่ครูได้ประสบในการสอนวิชาวรรณคดีไทย ตลอดจนสำรวจทัศนคติและความสนใจของครู และนักเรียนที่มีต่อการสอนและการเรียนวิชาวรรณคดีไทยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ผู้วิจัยกล่าวไว้เฉพาะกิจกรรมเกี่ยวกับวรรณคดีไทยว่า ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิตให้เด็กทำมากที่สุดคือ การให้เด็กทำสมุดภาพวรรณคดี รองลงมาคือ การให้เด็กทำสมุดบรรยายไต่ภาพ ประกวดโคลง กลอน กิจกรรมที่ไม่ค่อยได้ทำคือ การให้เด็กเล่นละครตามบทเรียน เป็นที่น่าสังเกตว่ามีครูในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์บางโรงเรียนไม่เคยให้เด็กทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรเลย แต่ในโรงเรียนสาธิตมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย ซึ่งได้แก่ การทำสมุดภาพวรรณคดีไทย สมุดบรรยายไต่ภาพ สมุดอนุทิน

¹⁰อรสา เจนพนัส, "การสำรวจวิธีสอนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508) (อัคราเนา).

สมุดรวบรวมสุภาษิต คำพังเพยของไทย สมุดประวัติบุคคลสำคัญในวรรณคดี วรรณคดีสัญจร
ศึกษานอกสถานที่ ประกวดโคลงกลอน เล่นสั้กว่า บทกอกสรอย จดนิทรศการ ชุมนุภาษา-
ไทย และเลนละครตามบทเรียน

ในปี พ.ศ. 2516 จุไรรัตน์ หน้ันพงษ์สถาพร¹¹ ได้ทำการวิจัยมั้งเกี่ยวข้องถึง
กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยคือได้ศึกษาเรื่อง "การติดตามผลการนิเทศการ
ศึกษาสายวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความช่วย-
เหลือที่ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญได้รับ
และต้องการจากศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทย ฝ่ายมัธยมศึกษา ศึกษาความสำเร็จของครู
ภาษาไทยหลังจากได้รับการนิเทศการศึกษา และศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับศึกษา-
นิเทศก์สายวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยนั้น
ทั้งโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ได้รับการแนะนำช่วย-
เหลือจากศึกษานิเทศก์น้อยมาก ครูภาษาไทยในโรงเรียนทั้งสองประเภทต้องการให้ศึกษา-
นิเทศก์ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ต้องการคำแนะนำการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้
เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะทั้ง 4 ของนักเรียน ส่งเสริม
และให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดตั้งชุมนุมภาษาไทย และให้คำแนะนำในการจัด
นิทรศการวันสำคัญของกวีไทย ที่กล่าวมานี้ครูในโรงเรียนมัธยมแบบประสมต้องการมาก
ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญต้องการในระดับปานกลาง ความสำเร็จของครูภาษา-
ไทยในโรงเรียนทั้งสองประเภทหลังจากได้รับการนิเทศการศึกษา ในด้านกิจกรรมเสริม-
หลักสูตร ปรากฏว่าครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยดีขึ้น
นอกจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาแล้ว ยังมีกรวิจัยใน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาและอุดมศึกษาอีกด้วย

¹¹ จุไรรัตน์ หน้ันพงษ์สถาพร, "การติดตามผลการนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2516) (อัครนำเนา).

ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาและอุดมศึกษา

การวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับนี้ มีทั้งกิจกรรมนิตินิต นักศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรเฉพาะวิชา และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสนใจในกิจกรรม เช่น

ในปี พ.ศ. 2501 ราชศรี ทิพย์โอสถ¹² ได้ศึกษาดังการจัดชุมนุมในโรงเรียนฝึกหัดครูในจังหวัดพระนคร พบว่าบางแห่งจัดกิจกรรมชุมนุมได้ดีมาก บางแห่งเพิ่งอยู่ในขั้นริเริ่ม แม้ว่าทุกแห่งจะเห็นความสำคัญของการจัด แต่ยังมีอุปสรรค และชอบกพรองอยู่มาก ชอบกพรองที่สำคัญคือ ทางโรงเรียนไม่จัดชุมนุมให้สัมพันธ์กันกับการแนะแนว เพราะถ้าจัดให้สัมพันธ์กันแล้ว จะช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้คลายลงได้ สามารถเสริมสร้างความสามารถของคนให้สมบูรณ์ เช่น ชุมนุมวิชาการ ช่วยส่งเสริมการแนะแนวด้านการศึกษา ชุมนุมพลศึกษา ช่วยส่งเสริมการแนะแนวด้านสุขภาพ ชุมนุมอื่น ๆ ส่งเสริมการแนะแนวทางด้านศีลธรรม จรรยา และการใช้เวลาว่าง เป็นต้น ชุมนุมต่าง ๆ ควรมีอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างน้อย 2 คน คืออาจารย์ที่เชี่ยวชาญงานของแต่ละชุมนุม กับอาจารย์ฝ่ายการแนะแนวโดยตรง และต้องทำงานร่วมกันตลอดเวลา นอกจากนี้มีปัญหาด้านความพร้อม ครูและนักเรียนส่วนมากยังไม่เข้าใจในหลักการและวิธีจัดดำเนินงานด้านกิจกรรมคือพอ ปัญหาการเงิน ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ และสถานที่ ปัญหาเกี่ยวกับบุคคล พบว่าสมาชิกบางชุมนุมไม่สนใจในการจัดกิจกรรมของชุมนุมเลย ซึ่งอาจเป็นเพราะกิจกรรมไม่น่าสนใจ หรือสมาชิกไม่เห็นความสำคัญ ซึ่งทางโรงเรียนควรพิจารณาแก้ไข

ในปี พ.ศ. 2507 ลัดดา ประเสริฐกุล¹³ ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นสูง รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2"

¹²ราชศรี ทิพย์โอสถ, "การจัดชุมนุมในโรงเรียนฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2501) (อัดสำเนา).

¹³ลัดดา ประเสริฐกุล, "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นสูง รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2," วารสารการวิจัยทางการศึกษา, ฉบับเดือนมกราคม - เมษายน 2507 (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2507).

จากวิทยาลัยครู 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูเทพสตรี และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี จากการติดตามผลพบว่า งานพิเศษที่ผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติ ได้แก่ การอบรมสั่งสอนความรู้แก่เด็กที่เรียนอ่อนเป็นพิเศษ ส่วนในค่านกิจกรรมเสริมหลักสูตรยังปฏิบัติกันเป็นส่วนน้อย งานทะเบียน งานธุรการ และงานห้องสมุด ปรากฏว่าผู้สำเร็จการศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติเกือบทุกประเภท นอกจากนี้ยังได้รับเกียรติให้เข้าร่วมบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน และกิจกรรมของประชาชนในท้องถิ่น

ในปี พ.ศ. 2508 จำนวน ร.จ. สุทธาพันธ์¹⁴ ได้วิจัยเรื่อง "บทบาทหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการฝึกหัดครู" เพื่อศึกษาบทบาทและงานในหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการศึกษา และสำรวจปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นแนวคิดในการเรียน คู่มือสำหรับการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายวิชาการในสถาบันการฝึกหัดครู จากการวิจัยพบว่าหน้าที่อันหนึ่งของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ คือ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพทางวิชาการของนักเรียน ในการจัดกิจกรรมนั้นส่วนใหญ่เห็นพ้องกันว่า การปฏิบัติงานค่านี้อย่างยังเป็นปัญหาอยู่บ้าง และยังทำได้อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นส่วนน้อย ปัญหาที่สำคัญอันดับแรกก็คือ ฝ่ายวิชาการไม่มีเงินเพียงพอที่จะสนับสนุนการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถดึงดูดใจให้นักเรียนสนใจและเกิดความต้องการที่จะจัดกิจกรรม ปัญหาถัดมาคือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นยังมีคุณภาพไม่เหมาะสมกับเวลาและเงินทุนที่ลงไป ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า กิจกรรมที่ดีควรเริ่มมาจากนักเรียน โดยมีครู อาจารย์ คอยให้กำลังใจ สนับสนุนช่วยเหลืออยู่เบื้องหลัง ไม่ใช่เป็นกิจกรรมที่อาจารย์ที่ปรึกษาทำเสียเอง และกิจกรรมที่ส่งเสริมทางวิชาการนั้นบางครั้งไม่จำเป็นต้องลงทุนอะไรมากนัก เช่น การอภิปราย โต้ว่าที่ ทอปัญหา และจัดทำเอกสารของชุมนุม ก็อาจจะสามารถจัดให้มีคุณค่า

¹⁴จำนวน ร.จ. สุทธาพันธ์, "บทบาทหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508) (อัคราเนนา).

แก่การศึกษาได้ การจัดกิจกรรมในบางครั้งก็จำเป็นต้องแทรกการบันเทิงเข้าไปด้วย เพราะถ้าเป็นทางวิชาการล้วน ๆ ก็จะทำให้นักเรียนเบื่อได้

ในปี 2509 วัรัช กุมพมาศ¹⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลการจัดบริการแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตรและสวัสดิการในโรงเรียน และวิทยาลัยตามโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา พ.ศ. 2508" เพื่อติดตามผลงานรวมทั้งวิเคราะห์ และประเมินผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อเป็นรากฐานในการดำเนินงานค่านนี้ต่อไป ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบรายงานการประเมินผล (Evaluation report form) และทำการสัมภาษณ์ครู อาจารย์ และนักเรียนในโรงเรียน และวิทยาลัยในโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษาจำนวน 25 แห่ง ประกอบกับการสังเกตโดยผู้ทำการวิจัยเอง ผลการวิจัยด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรพบว่า

1. ครูที่ทำหน้าที่ควบคุมและเป็นที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต้องทำการสอนสัปดาห์ละหลายชั่วโมง
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นหน่วยใหญ่ ๆ มีบางโรงเรียนเท่านั้นที่จัดแบ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรบางประเภทออกตามแผนกวิชา หรือจัดเป็นแบบชุมนุม
3. โรงเรียนส่วนใหญ่มีคณะกรรมการนักเรียน หรือองค์การนักเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดกันอย่างแพร่หลาย คือ กีฬา กรีฑา บันเทิง สมาคมโรงเรียนหลายแห่งจัดให้มีวารสาร ชุมนุมทางวิชาการ เช่น ชุมนุมวรรณศิลป์ ชุมนุมภาษาอังกฤษ ชุมนุมปราชญ์ถา เป็นต้น

---

¹⁵วัรัช กุมพมาศ, "การประเมินผลการจัดบริการแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร และสวัสดิการในโรงเรียนและวิทยาลัยตามโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา พ.ศ. 2508 บทคัดย่องานวิจัยการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513), หน้า 14.

5. นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนับสนุนและร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ นั้นเป็นอย่างดี

๑๖

6. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงโครงการกิจกรรมเหล่านั้น ยังไม่ได้จัดเป็นระบบ ในปี พ.ศ. 2510 อัจฉรา วิวัฒนานนท์¹⁶ ได้ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต ใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับเรื่องการปกครองนิสิต และกิจกรรมนิสิต ทำการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ จำนวน 100 คน และนิสิต จำนวน 700 คน ในคณะต่าง ๆ ทั้ง 7 คณะของจุฬาฯ ผลการวิจัยปรากฏว่าความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนิสิตมีความเห็นแตกต่างกันไป ที่มีความเห็นขัดแย้งมาก คือเรื่องการปกครองนิสิต ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตมีดังนี้ กิจกรรมนิสิตส่วนใหญ่จัดอยู่ในรูปชมรม แต่นิสิตยังไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมนัก เพราะยังยึดมั่นการจัดกิจกรรมที่แยกจัดตามคณะของตน การจัดกิจกรรมของชมรมต่าง ๆ ยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงนิสิตโดยส่วนรวม กิจกรรมต่าง ๆ มักจัดไม่ค่อยต่อเนื่องกัน ทำให้นิสิตขาดความสนใจ และผลงานของชมรมต่าง ๆ ยังไม่ดีเด่นเพียงพอที่จะดึงดูดความสนใจจากนิสิตโดยส่วนรวม อาจารย์เห็นว่านิสิตมีเวลาพอเพียงสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรม แต่ทางนิสิตเห็นว่ายังไม่มีเวลาพอเพียง ขอบกพร่องของการจัดดำเนินงานกิจกรรมที่ผ่านมาก็คือ การจัดกิจกรรมมักไม่ค่อยมีการวางแผนงานล่วงหน้า กรรมการสโมสรนิสิตทำงานไม่ประสานงานกัน การวัดผลงานการจัดกิจกรรมยังไม่รัดกุม และยังไม่มีการตรวจสอบการใช้งบประมาณการจัดกิจกรรมอย่างรัดกุม เป็นช่องทางให้กรรมการบางคนเอาเงินงบประมาณไปใช้ส่วนตัว และการพิจารณางบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ยังขาดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม อาจารย์และนิสิตมีความเห็นตรงข้ามกัน คือ อาจารย์ไม่เห็นด้วยกับข้อที่ว่า การจัดกิจกรรมที่ผ่านมามีประโยชน์ให้นิสิตเป็นบัณฑิตที่แท้จริง

¹⁶ อัจฉรา วิวัฒนานนท์, "การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการปกครองนิสิตและกิจกรรมนิสิต" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510) (อัครสาเนา).

แต่ใกล้ชิดเห็นด้วยในข้อนี้ โดยทั่วไปเห็นว่ามหาวิทยาลัยควรมีสถวนร่วมสำหรับให้นักศึกษาจัดกิจกรรม และพักผ่อนหย่อนใจมากกว่าที่มีอยู่ในขณะนี้ ควรจัดสร้างศาสนสถานสำหรับให้นักศึกษาจัดกิจกรรม ทางด้านศาสนา ควรสนับสนุนกิจกรรมด้านศาสนาให้มากขึ้น และควรสนับสนุนให้นักศึกษาจัด กิจกรรมทางด้านกฎหมายขึ้น

ในปี พ.ศ. 2516 จันทพร พวงเจริญ¹⁷ ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมนิยมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร เพื่อทราบถึงประเภทของการจัดกิจกรรม วิธีการจัด การเข้าร่วมกิจกรรม ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมจาก อาจารย์และนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประเภทของกิจกรรมที่นิยมจัดคือ กิจกรรมหมวด- วิชา รองลงมาคือ กิจกรรมชุมนุม ชุมนุมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนสังคมนิยมศึกษาที่สำคัญ คือชุมนุมสังคมนิยม ซึ่งมีห้องสมุดช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมของชุมนุม สังคมนิยมมีน้อย และนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนน้อยด้วย นักศึกษาเห็นว่าควรจัด กิจกรรมในวันหยุดราชการ และวันหยุดพิเศษต่าง ๆ แล้ววัดผลด้วยการจัดอภิปรายในชั้น หรือห้องประชุม ประโยชน์ของกิจกรรมนั้นอาจารย์และนักศึกษาเห็นว่ากิจกรรมทำให้เข้าใจ และจำเนื้อหาวิชาได้มากขึ้น ปัญหาในการจัดกิจกรรม คือไม่มีกำหนดวันเวลาแน่นอน อาจารย์ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงกิจกรรมสังคมนิยมศึกษาว่า ควรเพิ่มงบประมาณ เวลา อุปกรณ์ และหนังสือให้มากพอ ทั้งอำนวยความสะดวกในการใช้ด้วย ส่วนนักศึกษายัง เสนอแนะให้วิทยาลัยจัดห้องเฉพาะที่มีอุปกรณ์ครบครันอีกด้วย

¹⁷จันทพร พวงเจริญ, "กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมนิยมศึกษาในวิทยาลัยครูใน กรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2516) (อัครสำเนา).

ในปีเดียวกันนี้ คณิง จันทวงศ์¹⁸ ได้สำรวจความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ทั้งนี้เพื่อให้ได้แนวคิด อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร และการฝึกหัดครู การบริหาร และการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในโรงเรียนให้สนองต่อสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ถามครูใหญ่จังหวัดขอนแก่น จำนวน 192 คน ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูอยู่ในเกณฑ์ดี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูใหญ่มีความเห็นว่า มนุษยสัมพันธ์ของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูอยู่ในเกณฑ์ดี เป็นที่พอใจในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นเรื่องการช่วยเหลือแนะนำเพื่อนครูทั้งในด้านการและส่วนตัว การใช้ความรู้ความสามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาของชุมชน การวางแผนและจัดกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการของชุมชน ซึ่งต้องปรับปรุงอีก แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ดี

นอกจากการวิจัยดังกล่าวแล้วยังมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาไทยดังนี้ คือ

ในปี พ.ศ. 2507 คำรง กล่าพร¹⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ.ต้น ที่มีต่อวิชาภาษาไทย" ผลการวิจัยปรากฏว่า ทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครู เมื่อเรียนอยู่ในชั้น ป.กศ.ต้น และปัจจุบันมีความเห็นเหมือนเดิม คือส่วนใหญ่ชอบเรียนภาษาไทย วิชาที่ชอบคือ วรรณคดีไทย วิชาที่ไม่ชอบคือ หลักภาษาไทย นักเรียนชอบครูที่สอนสนุก มีการใช้อุปกรณ์ มีกิจกรรมประกอบ นักเรียนให้เหตุผลว่าเป็นการสอนที่ทำให้บทเรียนสนุก น่าสนใจ ช่วยทำให้เรียนภาษาไทยได้ดีขึ้น เกี่ยวกับกิจกรรม-

¹⁸ คณิง จันทวงศ์, "ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2516) (อัคราเนนา).

✓ ¹⁹ คำรง กล่าพร, "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ.ต้น ที่มีต่อวิชาภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2507) (อัคราเนนา).

เสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยนั้น นักเรียนส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อการตั้งชุมนุมภาษาไทย เพราะเป็นการช่วยการเรียนรู้ภาษาไทยให้ดีขึ้น แต่ควรสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสมาชิกด้วยกันให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะเท่าที่เป็นอยู่ยังมีน้อยมาก

ในปี พ.ศ. 2514 ศรีจันทร์ วิชาติตรง²⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อวิชาภาษาไทย" ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดนั้นมีทั้งกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมที่อาจารย์เคยจัดประกอบการสอนวิชาภาษาไทยคือ อภิปราย โต้ว่าที่ เล่นละครหรือแสดงบทบาท ทำสมุดภาพ รายงานขอเขียน และรายงานปากเปล่าหน้าชั้น ฟังการบรรยายโดยวิทยากร ตลอดจนสด สักวา ศึกษาเอกสารที่ จัดแสดงของจริง กิจกรรมที่นักศึกษาต้องการให้อาจารย์จัดมากเรียงตามลำดับ คือ อภิปราย โต้ว่าที่ จัดเล่นละครหรือแสดงบทบาท และจัดฉายภาพยนตร์ กิจกรรมที่นักศึกษาไม่อยากทำ คือ ทำสมุดภาพ และจัดแสดงของจริง กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่อาจารย์จัดมี จัดให้มีชุมนุมภาษาไทย การฟังคำบรรยายจากวิทยากร จัดการแสดง นิทรรศการ ทัศนศึกษา จัดประกวดคำขวัญหรือสุภาษิต การแต่งคำประพันธ์ ตามโอกาสอันควร นักศึกษาเห็นว่าการจัดกิจกรรมทำให้นักศึกษามีความเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ. 2516 สุพจน์ พุกกะวัน²¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์และประเมินผลหลักสูตรภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2508" การศึกษารังนี้ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับชั้น ป.กศ. พ.ศ. 2508 มา-

²⁰ ศรีจันทร์ วิชาติตรง, "ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อวิชาภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514). (อัคราเนา).

²¹ สุพจน์ พุกกะวัน, "การวิเคราะห์และประเมินผลหลักสูตรภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2508" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516) (อัคราเนา).

วิเคราะห์เพื่อเสนอแนะวิธีการจัดและปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับชั้น ป.กศ. พ.ศ. 2508 ต่อไป เกี่ยวกับกิจกรรมทางภาษาไทยนั้น ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ว่าในการเรียนการสอนระดับ ป.กศ. ควรจะจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยดังนี้คือ มุมภาษาไทย ประกวดเขียนเรียงความ การแสดงละคร โท้วาทีและอภิปราย ประกวดการอ่านและเขียนบทกลอนในวันสำคัญต่าง ๆ จัดทำหนังสือพิมพ์ และป้ายประกาศมุมภาษาไทย และจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น ลอยกระทง เหตุผลในการจัดกิจกรรมทางภาษาไทยคือ ให้นักเรียนได้เข้าใจบทเรียนได้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น เพื่อไม่ต้องสอนเนื้อหาที่ยาก ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ทางภาษาในห้องเรียน ให้นักเรียนได้ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว และเพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้และทักษะต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตจริง

ในปี พ.ศ. 2518 ฤกษ์ หงส์นาค²² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเรียนการสอนหลักภาษาไทยในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา" เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนหลักภาษาไทยในหลักสูตร ป.กศ. ด้านหลักสูตร การเตรียมการสอน วิธีดำเนินการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล ตลอดจนปัญหาและความต้องการของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการสอนและการเรียนวิชานี้ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับ ป.กศ. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของหลักสูตร ป.กศ. อาจารย์เตรียมการสอนอย่างดีทุกบทเรียน วิธีสอนที่ชอบคือ การอธิบาย และการยกตัวอย่าง อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า ขณะทำการสอนไม่มีปัญหาใดเลย นักศึกษาสนใจเรียนปานกลาง อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้หนังสืออ่านประกอบเป็นอุปกรณ์ กิจกรรมที่จัดบ่อยคือ การอภิปรายและโท้วาที กิจกรรมที่จัดน้อยคือนิทรรศการ วิทยาลับต่าง ๆ มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชานี้ในรูปชุมนุมต่าง ๆ เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมนักประพันธ์ และชุมนุมผู้สนใจการอ่าน

✓ 22 ฤกษ์ หงส์นาค, "การเรียนการสอนหลักภาษาไทยในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518) (อัครสำเนา).

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีดังนี้
ระดับมัธยมศึกษา

ในปี ค.ศ. 1952 Harold F. Brinegar²³ ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมที่มีต่อโรงเรียนของพวกเขาเอง ว่าเขามีทัศนคติก่อนใจอย่างไรบ้าง ผลการวิจัยด้านกิจกรรมนักเรียนสรุปได้ ดังนี้

1. นักเรียนจำนวนมากที่รวมกิจกรรมของสถานักเรียนกล่าวว่า ไม่มีความรู้พอในการบริหารงานสถานักเรียน
2. สิ่งที่น่าสนใจไม่พอใจคือ ขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมระหว่างพักกลางวัน
3. นักเรียนจำนวนมากกว่า $\frac{1}{3}$ ของทั้งหมด กล่าวว่าเขาต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากกว่านี้ นักเรียนจำนวน $\frac{1}{2}$ ของทั้งหมด กล่าวว่านักเรียนทั้งหมดมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม และนักเรียนมีความเห็นวากิจกรรมทุกอย่าง ยกเว้นกิจกรรมทางสังคม และกีฬา ควรจัดไว้ในเวลาเรียน

ในปีเดียวกันนี้ Frances E. Falvey²⁴ ได้ศึกษาสาเหตุที่ทำให้งานสถานักเรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ จากการศึกษาพบว่า

1. สถานักเรียนไม่ได้รับความไว้วางใจจากโรงเรียนในการปฏิบัติงานสำคัญ ๆ เพราะเห็นว่านักเรียนยังไม่โตพอ

²³ Harold F. Brinegar, "The Measurement of Attitudes of High School Students Toward Their School," Thesis Abstract Series, (1952), pp. 49 - 54.

²⁴ Frances E. Falvey, Student Participation in Colleges Administration (Bureau of Publication, Teachers College, Columbia University, 1952), p. 162.

2. นักเรียนไม่เข้าใจและสนใจว่าโรงเรียนตั้งสถานักเรียนขึ้นทำไม และยังไม่เต็มใจที่จะร่วมงานกับผู้บริหารโรงเรียนด้วย

3. โรงเรียนไม่ได้ปลูกฝังให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบอย่างประชาธิปไตยให้แก่เด็กนักเรียนตั้งแต่ชั้นเล็ก ๆ ดังนั้นเมื่อนักเรียนโตขึ้น จึงไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย และไม่สามารถปรับตัวได้ทัน

ในปี ค.ศ. 1969 Joseph Edward Doohan²⁵ ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน เพื่อทราบโปรแกรมกิจกรรม ปัญหา และประเมินผลการจัดกิจกรรมของโรงเรียนมัธยม 4 แห่ง ในรัฐ Maine สหรัฐอเมริกา

ผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนจำนวนมากต้องอาศัยรถรับส่งจากโรงเรียน และโรงเรียนจะจัดรถรับส่งนักเรียนที่สนใจรวมกิจกรรมหลังเลิกเรียนด้วย และพบว่าครูที่ปรึกษากิจกรรมมีไม่เพียงพอ แต่ความสนใจของนักเรียนมีอย่างกว้างขวาง ครูทุกคนได้รับมอบหมายให้เป็นที่ปรึกษากิจกรรมอย่างน้อยคนละ 1 ชนิด ปัญหาเรื่องการติดต่อระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานของชุมชนพบว่า มีการติดต่อกันเป็นทางการน้อย และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีรวดเร็ว ทำให้เกิดความไม่เข้าใจระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กวัยรุ่น นักเรียนบางคนมีภาวะพิเศษทางบ้านไม่สามารถรวมกิจกรรมปกติที่จัดได้ จึงต้องการให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมแบบยืดหยุ่น ซึ่งทางโรงเรียนได้ปฏิบัติโดยใช้เวลาเรียนเป็นเวลาจัดเพื่อให้เด็กเหล่านั้นสามารถรวมกิจกรรมได้

นอกจากนี้ นักเรียนบางคนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนได้ เพราะต้องใช้เวลาเกือบทั้งหมดศึกษาในชั้นเรียน จึงเหมือนกับถูกตัดขาดจากการรวมกิจกรรม ครูใหญ่ 3 โรงเรียน ได้ตระหนักถึงปัญหานี้เป็นอย่างดี จึงได้พยายามปรับปรุงเวลาในการ

²⁵ Joseph Edward Doohan, "Current Practices and Problems in Student Activities in Four Maine Public Secondary School," Dissertation Abstracts, Vol. 29, No. 7 (January, 1969), p. 2146 -

จัดกิจกรรมให้ทุกคนมีโอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้

ในปี ค.ศ. 1971 Robert Origeine Guilbault²⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง

"A Comparison of Student Activity Programs in Three Types of Connecticut Middle Schools" สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จุดประสงค์ของการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบการจัดโปรแกรมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในโรงเรียน 3 ระดับ คือระดับชั้นปีที่ 6 - 7 - 8, 7 - 8, 7 - 8 - 9 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนักเรียนในชั้นปีที่ 6 - 7 - 8 ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

แบบสอบถาม จะถามเกี่ยวกับความแตกต่างในการจัดกิจกรรมในระดับชั้นต่าง ๆ การรวมกิจกรรมและการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนที่เป็น ตัวอย่างประชากรในระดับต่าง ๆ กัน ศึกษาขอบเขต ประเภท ตลอดจนความร่วมมือในการรวมกิจกรรม เช่น สถานักเรียน ชุมชนต่าง ๆ ว่ามีความแพร่หลายเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารและนักเรียนเพียงใด นอกจากนี้ยังศึกษาความคิดของผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียนเกี่ยวกับการมองเห็นความสำคัญของการรวมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนในระดับเกรด 6 - 7 - 8 ให้มากที่สุด ผลการวิจัยพบว่า มีกิจกรรมเพียง 2-3 ประเภท ที่นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนส่วนใหญ่ก็มีไม่มาก การรวมกิจกรรมจะมีน้อยลงเนื่องจากผลการเรียนของนักเรียนไม่ดี นักเรียนไม่มีสิทธิเข้าร่วมกิจกรรมได้ นักเรียนระดับเกรด 6 - 7 - 8 และ 7 - 8 - 9 มีความสนใจด้านการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนน้อยกว่าระดับเกรด 7 - 8 ส่วนนักเรียนระดับเกรด 6 - 7 - 8 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเห็นว่าสนุกสนานเพลิดเพลินมากกว่าเด็กในระดับอื่น ๆ ที่นำมาเปรียบเทียบกัน

---

²⁶ Robert Origeine Guilbault, "A Comparison of Student Activity Programs in Three Types of Connecticut Middle Schools," Dissertation Abstracts, Vol. 32, No. 1 (July, 1971), p. 305 A.

ในปีเดียวกันนี้ Robert Edward Hagerty²⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "An Investigation of Student Activity Programs in Michigan Junior High Schools"

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาระเบียบวิธีการจัดกิจกรรมนักเรียนที่กระทำกันอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมต้นในรัฐมิชิแกน สหรัฐอเมริกา โดยชี้ให้เห็นปัญหาซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนั้น และศึกษาของประกอบต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องของกับโครงการการจัดกิจกรรมนักเรียน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการกิจกรรมนักเรียน ระบบการทำงานและการบริหารงาน คำนึงกิจกรรมนักเรียน บทบาทของสถานนักเรียนที่มีต่องานค่านกิจกรรมนักเรียน ปฏิบัติการของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม วิธีการประเมินผล ปฏิทินการจัดกิจกรรม และการจัดกลุ่มกิจกรรมของโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมรัฐมิชิแกน ได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมโรงเรียน โดยมีการให้เวลาสำหรับกิจกรรม และถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการศึกษา แต่ลักษณะการดำเนินงานยังมีข้อบกพร่องอยู่ เช่น ผู้บริหารได้เข้ามาควบคุมการบริหารค่านกิจกรรมนักเรียน โดยการกำหนดทัศนคติของกิจกรรมที่ควรจัดและไม่ควรจัด รวมทั้งวางนโยบาย อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาและการประเมินผล อย่างไรก็ตามมีหลักฐานชี้ให้เห็นว่าแนวโน้มในการจัดกิจกรรมจะมีความสำเร็จถึงขั้นที่รวมวิชาการจัดกิจกรรมเข้าไว้ในหลักสูตรและเปิดเป็นชั้นเรียนพิเศษ

---

²⁷ Robert Edward Hagerty, "An Investigation of Students Activity Programs in Michigan Junoir High Schools," Dissertation Abstracts International, Vol. 32, No. 5 (November, 1971), p.2401 A.

ในปี ค.ศ. 1959 John Harold Skillman²⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง

"A Study of the Relationship between Participation in Various Types of Extra Class Activities and Academic Performance in Three Private Japanese Secondary School" วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนกับผลสำเร็จทางการศึกษา โดยมีการควบคุมองค์ประกอบทางสถิติอื่นๆ ซึ่งศึกษาจากนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ 3 แห่ง ในกรุงโตเกียว โดยกิจกรรมที่จัดในโรงเรียนได้แก่ สถานักเรียน ชุมนุมทางการศึกษา ชุมนุมหนังสือพิมพ์ การละคร คนตรี และชุมนุมสนใจพิเศษต่าง ๆ

ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนกับผลการเรียนของนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมจะแตกต่างกัน คือ ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมจะมีผลสำเร็จทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม

ในปี ค.ศ. 1967 Floyd Harrison Stierwalt²⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง

"A Study of the Relationship of Involvement in School Activities to the Academic Achievement of Junior High Students" วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับชนิดของกิจกรรมนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน โดยศึกษาจากนักเรียนใน

---

²⁸ John Harold Skillman, "A Study of the Relationship between Participation in Various Types of Extra Class Activities and Academic Performance in Three Private Japanese Secondary School," Dissertation Abstracts, Vol. XIX. No. 8 (February, 1959), p. 1958.

²⁹ Floyd Harrison Stierwalt, "A Study of the Relationship of Involvement in School Activities to the Academic Achievement of Junior High Students," Dissertation Abstracts, Vol. 27, No. 12 (June, 1967), p. 4057 - A.

โรงเรียนมัธยมศึกษา 11 แห่ง ของรัฐโอกลาโฮมาซึ่งได้ โดยใช้แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล California Achievement Test กับนักเรียนที่เข้าเรียนภาคแรกในระดับเกรด 2 เป็นเกณฑ์ ตัดสินสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา ผู้วิจัยได้จัดแบ่งประเภทของนักเรียนออกเป็น กลุ่ม ๆ คือ

1. กลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม 2 ชนิด หรือมากกว่า กับกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใดเลย
2. กลุ่มของนักเรียนที่ใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมต่างกัน
3. แบ่งกลุ่มนักเรียนตามฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงอาชีพ และการศึกษาของบิดามารดาเป็นหลัก

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คะแนนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน จึงไม่อาจยืนยันได้ว่า มีความแตกต่างกันในสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเนื่องจากการเข้าร่วมกิจกรรม และยังปรากฏว่าชนิดของกิจกรรมซึ่งนักเรียนเข้าร่วมไม่มีผลสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแต่อย่างใด และเมื่อเปรียบเทียบตามฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจพบว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแตกต่างกันมาก

ในปีเดียวกันนั้นเอง Robert D. Humphrey³⁰ ได้วิจัยเรื่อง "The Relationship of Participation in Out - of School Activities of School Achievement" โดยมุ่งศึกษาว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียนมีผลต่อการศึกษาอย่างไรบ้าง ซึ่งศึกษาจากนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และเจ้าของโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ในการศึกษาได้แบ่งกิจกรรมนอกโรงเรียนไว้เป็น 12 ชนิด คือ

---

³⁰Robert D. Humphrey, "The Relationship of Participation in Out - of School Activities of School Achievement," Thesis Abstracts Series, 16 (1960), pp. 125 - 131.

กิจกรรมด้านสังคม	กิจกรรมการทำกรบ้าน
กิจกรรมการท่องเที่ยว	กิจกรรมการร้องเพลง
กิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะ	กิจกรรมการทำงานนอกบ้าน
กิจกรรมการอ่าน	กิจกรรมการฝีมือและงานอดิเรกอื่น ๆ
กิจกรรมเกี่ยวกับโทรทัศน์	กิจกรรมเกี่ยวกับการภาพยนตร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ปกครองส่วนมากเห็นว่าเด็กของตนมีความสนใจกิจกรรมนอกโรงเรียนมาก
2. เด็กชายชอบร่วมกลุ่มกิจกรรมมากกว่าเด็กหญิง
3. เด็กฐานะทางเศรษฐกิจไม่ชื่นชอบใช้เวลาในการทำงานเพื่อครอบครัว หรือตนเองมากกว่าเด็กฐานะร่ำรวย
4. เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงใช้เวลาว่างร่วมกับกิจกรรมต่อไปค่อนข้างมาก คือ อ่านหนังสือ ศิลปะและสังคม ส่วนเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มักร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับโทรทัศน์ ร้องเพลง และเล่นเกมต่าง ๆ
5. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนด้านการอ่านและวิชาภาษาอังกฤษ กับกิจกรรมนอกโรงเรียนมีค่าเป็นบวก แต่ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่น ๆ ยกเว้นภาษาอังกฤษกับกิจกรรมการดูโทรทัศน์มีค่าเป็นลบ
6. นักเรียนใช้เวลาดูโทรทัศน์มากผิดปกติ

ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาและอุดมศึกษา

ในปี ค.ศ. 1967 Roger Davis Harold³¹ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการควบคุมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาเรื่อง "The Control of Student Extracurricular Life in American Higher Education" โดยมีวัตถุประสงค์

---

³¹Roger Davis Harold, "The Control of Student Extracurricular Life in American Higher Education," Dissertation Abstracts, Vol. 27, No. 8 (February, 1967), p. 2782 - A.

เพื่อค้นหาหลักเกณฑ์ที่จะสร้างมโนภาพ (Concept) ด้านการควบคุมกิจกรรมที่ถาวรขึ้น โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องมากกว่า 400 เล่ม ได้ประชุมปรึกษากับนักศึกษา คณะครู และผู้บริหาร ผลการวิจัยครั้งนี้ Harold ได้พิจารณาสร้างหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมโนภาพ (Concept) ในการควบคุมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ถาวรขึ้น ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน คือ การปลูกฝังพัฒนาการบุคลิกภาพทุกด้านของนักศึกษา ซึ่งรวมถึงด้านสติปัญญา ร่างกาย สังคม อารมณ์ และจิตใจของนักศึกษา วัตถุประสงค์ข้อนี้เป็นวัตถุประสงค์ที่สนองความต้องการด้านต่าง ๆ ส่วนบุคคลและสังคมใดก็ตาม เพราะพัฒนาความเป็นพหุเมืองก็ด้วยความรู้สึกที่ลึกซึ้งในความรับผิดชอบต่อสังคมและทำหน้าที่ของตนควยการใช้สติปัญญาอย่างเหมาะสมนั้น เป็นสิ่งจำเป็นต่อสังคมประชาธิปไตยอย่างยิ่ง
2. มโนภาพ (Concept) ของการพัฒนาการควบคุมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นอิทธิพลทางบวก ซึ่งเป็นผลมาจากวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพทุกด้าน คือ การควบคุมสิ่งใดก็ตามต้องให้ส่งเสริมวัตถุประสงค์ของสถาบัน
3. มโนภาพด้านการควบคุมและตัดสินของสถาบัน ควรขึ้นอยู่กับเหตุผลด้านศีลธรรมและภูมิหลังทางการศึกษา ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยควรมีความรอบคอบ และใช้อำนาจตามกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยอย่างฉลาด มหาวิทยาลัยไม่ควรใช้อำนาจนั้นนอกจากมีความขัดแย้งกันมากระหว่างกิจกรรมของนักศึกษากับวัตถุประสงค์ทางการศึกษา
4. ด้านบุคลิกภาพของนักศึกษานั้น นักศึกษากำลังจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ หมายความว่านักศึกษาไม่เป็นผู้ใหญ่หรือวัยรุ่นอย่างสมบูรณ์ และเนื่องจากนักศึกษามีความแตกต่างกันด้านบุคลิกภาพ การควบคุมกิจกรรมจึงควรกำหนดขอบเขตไว้อย่างกว้าง ๆ และมีความยืดหยุ่นสูง
5. การกำหนดขอบเขตของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดีที่สุด ควรผ่าน "มโนภาพด้านบทบาท" (Role Concept) ซึ่งมีโนภาพด้านบทบาทนี้แสดงว่าการรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษาเป็นเพียงบทบาทหนึ่งในบทบาทหลาย ๆ อย่างที่นักศึกษามีอยู่ และนักศึกษาเพียงแต่ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นในฐานะนักศึกษาซึ่งสัมพันธ์โดยตรง

ต่อมหาวิทยาลัย ดังนั้นในด้านการควบคุมจึงถือว่าในการที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยนั้น นักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัยด้วย

6. มหาวิทยาลัยมีหน้าที่ให้การศึกษาระดับสูง จึงเห็นสมควรให้มีการอธิบายหลักเกณฑ์ในการควบคุมกิจกรรมของนักศึกษา และบทบาทของมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันที่แสดงให้เห็นคุณค่าทางการศึกษาในด้านการวิพากษ์วิจารณ์ การโต้แย้ง และเสรีภาพในการแสดงออก

7. ต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพราะถ้าหากว่ามหาวิทยาลัยไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมของนักศึกษาและสังคมแล้ว ย่อมจะทำให้การควบคุมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของมหาวิทยาลัยไม่มีประสิทธิภาพได้

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นก็มิได้มีผู้ทำการวิจัยไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

ในปี ค.ศ. 1958 Vern Harmon Jensen³² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "An Analysis and comparison of the Adjustment Problems of Non Achieving College Students of Low Scholastic Ability and Other groups of Achieving and Non Achieving Students" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์และเปรียบเทียบปัญหาและนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ เพื่อที่จะได้หาทางช่วยให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่ต้องเสียเปรียบกัน และจะได้กำหนดนโยบายของวิทยาลัยที่เป็นแบบแผนที่ดีขึ้น ตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 450 คน ที่เรียนในมหาวิทยาลัย Brigham Young รัฐ Colorado ในภาคเรียนฤดูใบไม้ร่วง

---

³² Vern Harmon Jensen, "An Analysis and Comparison of the Adjustment Problems of Non Achieving College Students of Low Scholastic Ability and Other Groups of Achieving and Non Achieving Students," Dissertation Abstracts, Vol. 19, No. 1 (1958), pp. 70--71.

ปีการศึกษา 1955 - 1956 และได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ตามความสามารถทางสติปัญญา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและวิชาการมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งมักจะมีปัญหาทางด้านชีวิตในมหาวิทยาลัยมากกว่า ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ทางมหาวิทยาลัยจะต้องให้ความสนใจในปัญหาที่เกิดขึ้น และควรแก้ไขนโยบายต่าง ๆ และจะต้องปรับปรุงโปรแกรมต่าง ๆ และการให้บริการที่ดีขึ้นด้วย

ในปี ค.ศ. 1960 Ronald W. Raskens³³ แห่งมหาวิทยาลัยรัฐไอโอวา ได้ทำการศึกษาเรื่อง "Relationship between Leadership Participation in College and after College" การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะหาข้อมูลสนับสนุนเกี่ยวกับคุณค่าของการให้ความร่วมมือในการเป็นผู้นำในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยว่ามีประโยชน์ต่อการดำเนินงานในชีวิตของเขา เมื่อออกจากมหาวิทยาลัยไปแล้ว ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ที่จบจากคณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวา จำนวน 1622 คน ปรากฏว่าผู้ที่ส่งคำตอบมาที่โซโคมี 896 คน โดยถามเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบในชุมนุมชน เกียรติและรางวัลที่ได้รับ ข้อมูลนี้นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เป็นตัวแปรต่าง ๆ (Variables) เช่น หน้าที่ที่เคยรับผิดชอบในมหาวิทยาลัย หลักสูตร ขนาดของโรงเรียนมัธยมที่เคยเรียนมา คะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนในมหาวิทยาลัย ผลจากการวิจัยปรากฏว่า การให้ความร่วมมือในการเป็นผู้นำในมหาวิทยาลัยสามารถทำนายความสำเร็จในการเป็นผู้นำในชุมนุมชนได้สูงกว่าการทำนายโดยใช้คะแนนจากผลการเรียน นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่า การเป็นผู้นำภายหลังจากออกจากมหาวิทยาลัยไปแล้ว ไม่ได้เกี่ยวข้องกับวิชาเอกที่เรียนมา หรือคะแนนผลการเรียน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมาก ให้ข้อสนับสนุนอย่าง-

---

³³ Ronald W. Raskens, "Relationship between Leadership Participation in College and after College," The Personnel and Guidance Journal, Vol. 34, No. 2 (October, 1960), pp. 110 - 114.

มั่นใจว่า คุณค่าของประสบการณ์ชีวิตที่ไ้รวมในกิจกรรมนอกหลักสูตร มีความสำคัญที่สุดต่อการดำเนินชีวิตสืบต่อไป

ในปีเดียวกันนี้ R.A. Kalish และ O.J. Bartos³⁴ แห่งมหาวิทยาลัยฮาวาย ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Survey of Student Attitudes toward Campus Activities at the University of Hawaii" จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อค้นหาทัศนคติของนิสิตต่องิจกรรมของมหาวิทยาลัย และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้นำ และการให้ความร่วมมือในกิจกรรม การหาข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบต่าง ๆ ตัวอย่างที่ใช้เป็นนิติตระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาอยู่เหนือชั้นปีที่ 1 ขึ้นไป ซึ่งมีเวลาเรียนเต็มเวลา จำนวน 150 คน โดยใช้วิธีสุ่มมาจากนิสิตทั้งหมดของมหาวิทยาลัยฮาวาย ผลจากการวิจัยปรากฏว่า ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความสัมฤทธิ์ผล และความถนัดในค่านวิชาการกับการให้ความร่วมมือ และการเป็นผู้นำ แต่พบว่าการมีความรู้ และการมีความสนใจในกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการให้ความร่วมมือ การเป็นผู้นำ และทัศนคติที่ดีต่องิจกรรม

ในปี ค.ศ. 1973 Robert Bryan Bartos³⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of field Participation and classroom Experiences and Their Effects upon the Perception of Prospective Teachers"

---

³⁴R.A. Kalish and O.J. Bartos, "A Survey of Student Attitudes Toward Campus Activities at the University of Hawaii," The Personnel and Guidance Journal, Vol. 39 (December, 1960), pp. 292-299.

³⁵Robert Bryan Bartos, "A Study of Field Participation and Classroom Experiences and Their Effects Upon the Perceptions of Prospective Teachers," Dissertation Abstracts, Vol. 33, No. 7 (January, 1973), p. 324 - A.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อเปรียบเทียบผลของการให้นักเรียนครูมีประสบการณ์นอกสถานที่กับประสบการณ์ในชั้นเรียนวิชาการศึกษาเบื้องต้นใน West Virginia University ศึกษาเพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ว่า การให้นักเรียนมีประสบการณ์โดยการไปศึกษานอกสถานที่กับการให้ประสบการณ์ในห้องเรียน หรือให้มีประสบการณ์ทั้งสองรวมกัน หรือแยกกันจะไม่มีผลต่อระดับการรับรู้ของนักเรียนครูในด้านต่อไปนี้ คือ ความเป็นคนใจกว้าง การยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเอง การเข้าใจตนเอง ความสัมพันธ์กับนักเรียน การควบคุม และความพอใจ สุ่มตัวอย่างประชากรจากนักเรียนครู จำนวน 487 คน ซึ่งเรียนวิชา "หลักสูตรและการสอน 7" ซึ่งเป็นวิชาเบื้องต้นทางการศึกษา ใช้ประชากรทั้งหมด 60 คน มีทั้งนักเรียนครูสาขาวิชามัธยมศึกษาและประถมศึกษาในชั้นปีที่ 1 - 4 แบ่งนักเรียนเหล่านี้ออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 15 คน ทดสอบกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มก่อนศึกษา แล้วจัดสถานการณ์ให้แต่ละกลุ่มแตกต่างกันออกไป

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับประสบการณ์ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติพร้อมกันในเวลาเดียวกัน จะมีความเจริญงอกงามไปในทางที่ดี นอกจากนั้นยังพบว่า โปรแกรมต่าง ๆ ในลักษณะเช่นนี้จะเริ่มจัดให้นักเรียนได้ตั้งแต่เริ่มแรกของการเข้าเรียน
2. จะต้องจัดโปรแกรมให้ต่อเนื่องกันตลอดระยะเวลาที่ฝึกฝน โดยให้นักเรียนแต่ละคนมีโอกาสได้รับประสบการณ์ที่จะนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ได้
3. หลักฐานจากการศึกษาค้างนี้ แสดงให้เห็นแนวโน้มในการจัดการศึกษานอกสถานที่ และประสบการณ์ในห้องเรียนให้สอดคล้องกันว่าเป็นวิธีการของการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของการฝึกฝนเป็นครู